

تأثیر هویت مکانی بر توزیع فضایی رأی در حوزه انتخابیه میان‌دوآب، شاهین‌دژ و تکاب

مراد کاویانی راد (دانشیار جغرافیای سیاسی، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران، نویسنده مسئول)

kaviani@khu.ac.ir

آرش سلطانی (دانشجوی دکتری جغرافیای سیاسی، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران)

soltani.arash1363@gmail.com

چکیده

انسان‌ها با نگرش به مجموعه باورها و کش‌هایشان، منشأ معنادهی و هویت‌سازی برای مکان به‌شمار می‌روند و با توجه به وابستگی‌های مکانی‌شان برای زیستگاه خود تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی می‌کنند. رأی‌دهی به‌عنوان کنشی سیاسی-مکانی، نمودی از این تصمیم‌هاست که در پیوند با هویت و تعلق مکانی افراد است. تجربه انتخابات در مقیاس فروملی در کشورمان، گویای آن است که بین تعلق مکانی افراد و سوگیری آراء نامزدها در قالب مفهوم آراء زادگاهی در بسیاری از حوزه‌های انتخابیه، همبستگی برقرار است. مقاله حاضر که درون‌داده‌های (داده‌ها و اطلاعات) موردنیاز آن به روش کتابخانه‌ای گردآوری شده است؛ ماهیتی توصیفی - تحلیلی دارد و بر این فرضیه استوار است که توزیع فضایی رأی در حوزه انتخابیه میان‌دوآب، شاهین‌دژ و تکاب تابعی از هویت و تعلق مکانی (آراء زادگاهی) رأی‌دهندگان است. نتیجه پژوهش نشان داد که توزیع فضایی رأی با دورشدن از شور انقلابی دهه نخست نظام ج.ا.ا، تابعی از هویت مکانی، هم‌آوردی مکانی و شمار دارندگان حق رأی شهرستان‌های تشکیل‌دهنده این حوزه انتخابیه است. بدین معنا که هویت مکانی در پراکنش فضایی آراء و جهت‌دهی به آراء زادگاهی نامزدهای انتخاباتی حوزه انتخابیه (میان‌دوآب، شاهین‌دژ و تکاب) مؤثر بوده است.

واژگان کلیدی: جغرافیای انتخابات، هویت مکانی، توزیع فضایی رأی و حوزه انتخابیه میان‌دوآب، شاهین‌دژ و تکاب.

مقدمه نظری و توجیهی

مکان^۱ مفهومی درآمیخته با فرایندهای اجتماعی، سیاسی و اقتصادی است که دو بُعد کالبدی و کارکردی دارد. بُعد کالبدی آن ناظر بر عناصر عینی انسان‌پایه و طبیعت‌پایه است و بُعد کارکردی آن در پیوند با کاربست این عناصر در الگوی معیشت و جهان زیست ساکنان است. هماهنگی این سازمان‌ها (عناصر)، زمینه پیدایش و ماندگاری زیست پایدار انسان‌ها و تعاملات اجتماعی آن‌ها را فراهم کرده است. عناصر یادشده در مکان‌های مختلف نموده‌های گوناگون و متنوعی داشته‌اند. یافته‌ها، گویای آن هستند که هویت‌های مکانی در جهت‌دهی به کش و منش انسان‌ها، نقشی بنیادی داشته‌اند. رأی‌دهی در قالب انتخابات به‌عنوان نماد مشارکت شهروندان در امور اجتماعی و زیستگاهی، برآیند برداشت و ادراک محیطی رأی‌دهندگان از وضعیت موجود و رخدادهایی است که در کوتاه یا بلندمدت منافع و مصالح آنها را متأثر می‌کند. یافته‌ها نشان می‌دهند به هر میزان که رأی‌دهندگان با جریان‌های سیاسی یا نامزدهای انتخاباتی همانندی هویتی بیشتری داشته باشند به همان نسبت گرایش بیشتری به آنها خواهند داشت. بنا به اصل «تأثیر دوستان و همسایگان» میان بُعد مسافت و کاهش رأی و برعکس، پیوند سراسری برقرار است. از این رو، در حوزه‌های انتخابیه کوچک مقیاس که شهروندان تماس و برخوردهای رودررو دارند، در آن دست مراکز و کانون‌های جمعیتی که شمار جمعیت در آن بیشتر است، امکان کامیابی نامزدهای برخاسته از آنها به‌عنوان نماینده مجلس بالاتر است. در کشور ما نیز در آن دسته از حوزه‌های انتخاباتی که فرهنگ سستی بر مناسبات شهروندان و کارگزاران حاکم است، فرایند و نتیجه انتخابات از چنین روندهایی پیروی می‌کند. بازتاب فضایی چنین فرهنگ سیاسی در قالب تجمع آراء در مراکز جمعیتی هویدا است و آن مراکز که جمعیت بیشتری دارند، نقش تعیین‌کننده‌ای در جهت‌دهی به نتیجه انتخابات دارند؛ برخاسته از چنین فرهنگ سیاسی است که برگزیدگان مردم، عمدتاً از شهرهای پرجمعیت حوزه انتخابیه برمی‌خیزند. از این رو، بین هویت مکانی و پراکنش فضایی رأی، پیوند نزدیکی وجود دارد. تحلیل داده‌های برخاسته از ده دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی حوزه انتخابیه میان‌دوآب، شاهین‌دژ و تکاب از توابع استان آذربایجان غربی از جمله حوزه‌هایی است که نامزدهای برخاسته از شهرهای پرجمعیت‌تر، امکان موفقیت بیشتری به‌عنوان نماینده حوزه انتخابیه دارند. متن پیش‌رو بر این فرضیه استوار است که توزیع فضایی رأی در این حوزه انتخابیه، تابعی از هویت و تعلق مکانی رأی‌دهندگان به‌ویژه در شهرهای پرجمعیت حوزه

1. Location

انتخابیه است. پژوهش پیش‌رو، بر آن است که بازتاب تعلق مکانی رأی‌دهندگان بر پراکنش فضایی رأی را در رفتار سیاسی رأی‌دهندگان شهرستان‌های میاندوآب، شاهین‌دژ و تکاب، طی ۱۰ دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی در این حوزه انتخابیه، بررسی و واکاوی نماید.

۱. روش تحقیق

پژوهش حاضر از نوع کاربردی است و روش‌شناسی حاکم بر متن ماهیت توصیفی - تحلیلی دارد درون‌داده‌های (داده‌ها و اطلاعات) مورد نیاز تحقیق نیز به روش کتابخانه‌ای (کتاب، نشریات، اینترنت و اسناد موجود در استانداری آذربایجان غربی و فرمانداری شهرستان‌های حوزه انتخابیه میاندوآب، شاهین‌دژ و تکاب) گردآوری شده است.

۲. بنیادهای نظری و مفهومی

۲.۱. جغرافیای انتخابات

اندک شمار هستند نظام‌های سیاسی که سیمایی دموکراتیک مبتنی بر انتخابات به خود نگیرند و مشروعیت خود را مردمی ندانند. انتخابات به عنوان یکی از بنیادهای دموکراسی، سویه‌های مختلفی دارد و هر یک از این سویه‌ها در کانون پژوهش یکی از رشته‌های علوم انسانی قرار داشته است. در این میان، جغرافیای انتخابات به عنوان یکی از گرایش‌های جغرافیای سیاسی با پیشینه‌ای بیش از یک صد سال (۱۹۱۳) به مطالعه ابعاد جغرافیایی انتخابات مانند پراکنش فضایی آراء، حوضه‌های انتخابیه، ادراک محیطی رأی‌دهندگان و غیره پرداخته و طی این بازه زمانی پیدایش و گسترش جغرافیای انتخابات با پخش دموکراسی در مقیاس کروی، پیوند نزدیکی داشته است. برگزاری انتخابات در مقیاس ملی و فروملی، داده‌ها و یافته‌هایی فراروی جغرافیدانان سیاسی قرار می‌دهد که بر بنیاد آن، به واکاوی جستارهای توزیع فضایی رأی و تبیین پایگاه رأی‌آوری افراد، احزاب و جریان‌های سیاسی می‌پردازند. جغرافیای انتخابات در بُعد کاربردی، طی چند دهه اخیر، رشد خیره‌کننده‌ای داشته است. در این میان، کانون پژوهش بسیاری از پژوهشگران و پیشگامان جغرافیای انتخابات بر واکاوی و پراکنش فضایی آراء متمرکز بوده‌است. بی‌گمان، واکاوی و بررسی پراکنش آراء، نیازمند بررسی ادراک محیطی رأی‌دهندگان و برگزارکنندگان انتخابات، مناسبات و ساختار قدرت و نظام انتخاباتی است که در قالب آن آراء به کرسی برگردانده می‌شوند. بر بنیاد چنین نگرشی، جغرافیای انتخابات در جایگاه گرایشی از جغرافیای سیاسی در قالب کنش متقابل مناسبات

قدرت (همزیستی، هموردی و کشمکش کنش‌گران) و نظام انتخاباتی با قلمرو جغرافیایی (حوزه انتخاباتی در مقیاس ملی و فروملی)، به مطالعه الگوی توزیع فضائی آراء می‌پردازد (Kaviani Rad & Gharabeyghi, 2017:262). بر بنیاد این تعریف، واکاوی الگوی فضایی رأیدر کانون پژوهش‌های جغرافیای انتخابات قرار داشته است. جستار الگوی فضایی، گواه بر عملکرد فرایندهای محیطی، اقتصادی، اجتماعی و سیاسی است. از این‌رو، به‌شدت در پیوند با نظام اقتصادی- اجتماعی، دیدگاه فلسفی و حتی جهان‌بینی حاکم بر ذهنیت رأی‌دهندگان است. از آنجا که موارد برشمرده در نواحی، گوناگونی و تنوع دارند، پراکنش و گوناگونی زیادی در الگوهای فضایی آراء وجود دارد. از این‌رو، نتیجه انتخابات، برآیند درهم‌تنیدگی فرایندهای متعدد اجتماعی، اقتصادی و سیاسی و ادراک محیطی شهروندان از فرایندهای یادشده است. از این‌رو، در تحلیل جغرافیای انتخابات، دانستن آنچه که در پس این نتایج سیاسی و فرایندهای پیش از این نتایج وجود داشته، امری گریزناپذیر است و مطالعه جغرافیای انتخابات بدون آگاهی از ویژگی‌ها و شناسه‌های اجتماعی و فرهنگی قلمرویی که در آن انتخابات برگزار می‌شود، بی‌معناست (Kaviani Rad & Gharabeyghi, 2017:256).

۲.۲. هویت مکانی

هویت، مجموعه خصوصیتی است که فرد یا شیء را از دید تعلق به گروه یا نوع تبیین می‌کند (Ebadiyan, 2004:73) که در قالب مجموعه‌ای از نشانه‌ها، آثار مادی، زیستی و فرهنگی نمود می‌یابد، موجب شناسایی فرد از فرد، گروه از گروه و فرهنگی از فرهنگ دیگر می‌شود؛ گرچه محتوا و مظهر این ظرف به فراخور جوامع مختلف، متفاوت است (Moharami, 2004:67). مکان به‌عنوان بخشی از فضای جغرافیایی، به صورت یک دستگاه و مجموعه محدود شده‌ای است که در روابط اجتماعی و هویت به وجود می‌آید (Shakooee, 2004:287). مشخصات کالبدی، فعالیت‌ها و معانی، ابعاد سه‌گانه هویت مکانی را شکل می‌دهند (Taban & pashtounizadeh, 2002:12). مکان، کانون علم جغرافیا و هویت، تجلی فرهنگ در مکان است. انسان‌ها با توجه به مجموعه باورها، اندیشه‌ها و کنش‌هایشان، منشأ معنادهی و هویت‌سازی برای مکان به شمار می‌روند (Kaviani Rad and Azizi, 2011:174). هویت هر مکانی، تابعی از بن‌مایه‌های زیست‌کره، کارکردها و نمادهای آن است (Hafeznia & Kaviani Rad, 2015:204). بر اساس این، هویت به‌عنوان متغیر تابع، مجموعه ویژگی‌ها، شناسه‌های مکانی و الگوهای رفتاری آموختاری است

1. Identity

که به واسطه آنها، فرد، مکان و گروه خود را از مکان و گروه‌های دیگر متمایز می‌کند (Kaviani) Rad, 2010: 19. در پیدایش هویت مکانی دو مرحله وجود دارد: در مرحله نخست، فرد محیط را شناسایی می‌کند که هویت مکان نامیده می‌شود؛ در مرحله دوم، فرآیند پیوند روانی با مکان صورت می‌گیرد و به شکل هویت مکانی تداوم می‌یابد. هویت مکانی در خلق حس مکان‌یابی مکانی، نقشی اساسی دارد. حس مکان به معنای ادراک ذهنی مردم از محیط و احساسات کمابیش آگاهانه آنها از محیط خود است که شخص را در ارتباطی درونی با محیط قرار می‌دهد، به طوری که فهم و احساس فرد با زمینه معنایی محیط پیوند می‌یابد و یکپارچه می‌شود. این حس، موجب تبدیل یک فضا به مکانی با ویژگی‌های حسی و رفتاری ویژه برای افراد خاص می‌شود. حس مکان افزون بر اینکه موجب احساس آرامش از یک محیط می‌شود از مفاهیم فرهنگی موردنظر مردم، روابط اجتماعی و فرهنگی جامعه در یک مکان مشخص حمایت می‌کند و باعث یادآوری تجارب گذشته و دستیابی به هویت برای افراد می‌شود. با این حال، حس مکان امر از پیش تعیین شده‌ای نیست، بلکه از تعامل انسان با مکان زندگی روزمره پدید می‌آید؛ فرد مجموعه‌ای از تصورات قبلی خود را به محیط می‌دهد. همین تصورات، چگونگی پاسخ او به محیط را تعیین می‌کند و در اکثر مواقع، فرد، این پاسخ به محیط را از طریق شرکت در انتخابات نشان می‌دهد (Falahat, 2006: 63). هویت مکانی، احساسی در فرد یا جمع است که به واسطه ارتباط با مکان برانگیخته می‌شود (Ghasemi Esfahani, 2004: 74) و به عنوان بخشی از هویت فرد - اجتماع مطرح است. از این رو، ادراک هر فضا به ویژه فرآیند سازگاری آن، فقط برگرفته از رفتارهای غریزی نیست؛ بلکه برخاسته از زمینه‌های فرهنگی نیز می‌باشد (Pakzad, 1996: 104) و تعهد و مسئولیت برخاسته از هویت مکانی، زمینه پویندگی و پایداری اجتماع را فراهم می‌کند (kaviani Rad and gharebaygi, 2016: 276).

۳.۲. توزیع فضایی رأی

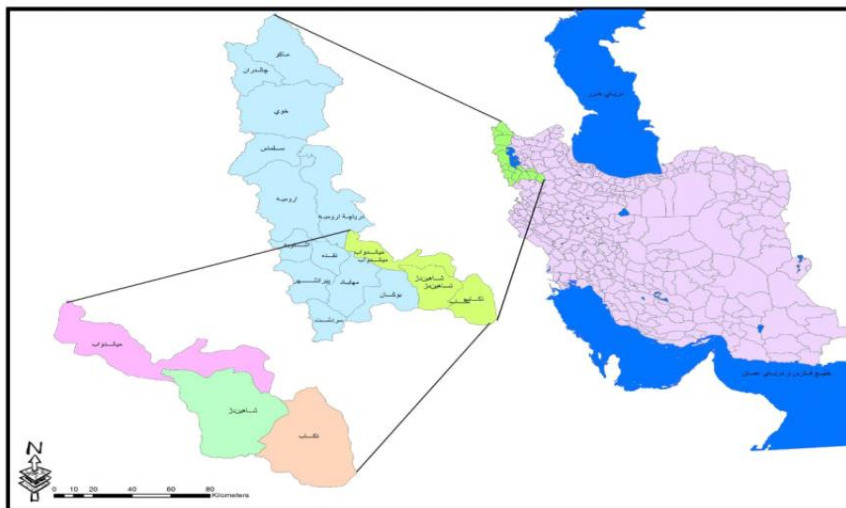
تنوع و تکثر بسیاری در پیدایش مکان‌ها، و درونمایه‌های انسانی و طبیعی و تعاملات فضایی آنها وجود دارد. بر بنیاد چنین شناسه‌هایی، مطالعه توزیع فضایی پدیده‌ها در سطح زمین یکی از دیرپاترین سنت‌های پژوهشی علوم جغرافیایی بوده است. یافته‌های موجود گویای آن است که توزیع فضایی بسیاری از پدیده‌ها در مکان‌های مختلف، متفاوت است. به دیگر سخن، توزیع پدیده‌ها روی سطح زمین از الگوهای خاصی تبعیت می‌کند. در سنت جغرافیا به عنوان علم توزیع فضایی پدیده‌ها، جغرافیدانان در پی یافتن

توضیحی برای این الگوها هستند. در این سنت، واژه «توزیع یا پراکنش»^۱ ناظر بر وجود چیزهایی است که در یک منطقه پراکنده یا چیده شده‌اند. فهم الگوهای توزیع برای شناخت عوامل و زمینه‌های انسانی و طبیعی مؤثر در پراکنش و چینش پدیده‌ها، مهم است. جغرافی دانان می‌کوشند چرایی و چگونگی این الگوهای توزیع فضایی را بیابند. به دیگر سخن، بنیاد جغرافیا بر تنوع و تکثر پدیده‌ها استوار است و جغرافیدان در پی آن است که الگوی فضایی حاکم بر این پدیده‌ها را بیابد. بر بنیاد رویکرد سنت توزیع فضایی، جغرافیایی‌ترین حکومت‌ها، نظام‌هایی هستند که اصل تنوع و تکثر را در حوزه اندیشه و مطالبه، پذیرفته باشند. در چهارچوب نظام دموکراتیک، شهروندان جدای از ناهمگونی‌های زیستی، فرهنگی و مکانی، از رهگذر نهادها و رویه‌های مشخص در فرایند تصمیم‌گیری و اجرا مشارکت می‌کنند و در تغییر و تداوم هیئت حاکمه نقش می‌آفرینند. از این رو، هر اندازه حکومت دموکراتیک‌تر، جغرافیایی‌تر خواهد بود (kaviani Radand gharebaygi, 2016: 52-3). پدیده رأی به‌عنوان عنصر بنیادی انتخابات، بازتابی از ادراک محیطی رأی‌دهندگان از منافع خود و ساختارهای موجود است. ساکنان هر قلمرو جغرافیایی - سیاسی به تبع ادراک‌های محیطی متفاوت، الگوهای توزیع فضایی ناهمگونی از پراکنش آراء به نمایش می‌گذارند. کاوش درباره توزیع فضایی رأی در کانون پژوهش‌های جغرافیای انتخابات قرار دارد (kaviani Rad, 2013: 45). بررسی تأثیر عوامل جغرافیایی بر رفتار رأی‌دهندگان از دیرپاترین موضوعات پژوهشی جغرافیدانان سیاسی بوده است. از جمله این موضوعات می‌توان به تأثیر دوستان و همسایگان و مبحث زادبوم و زادگاه اشاره کرد. این عوامل بر رفتار رأی‌دهندگان اثرگذار بوده‌اند و نشان می‌دهد که مردم عمدتاً به آن شمار از نامزدهای انتخاباتی گرایش دارند که به نوعی با آنها احساس همانندی و قرابت محلی بیشتری دارند. از این رو، غالباً نامزدها، احزاب و گروه‌ها در نواحی که خاستگاه یا کانون حضور آنها است نتایج بهتری به‌دست می‌آورند (Galaher and others, 2012: 6). تأثیر همسایگی در حوزه جغرافیای انتخابات پیامد عوامل و زمینه‌های جغرافیایی بر رفتار رأی‌دهندگان را بررسی می‌کند و بر این انگاره استوار است که ساکنان یک محدوده سکونتگاهی عموماً همانند یکدیگر، بر اساس ویژگی و شناسه‌های اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی‌شان، به فرد و یا جریانی که با آنان احساس همانندی می‌نمایند، رأی می‌دهند (kaviani Rad, waissy, 2009: 1). در این میان، آراء زادگاهی، ناظر بر مقیاس آراء پارلمانی یا مجلس

است که سراسر کشور به حوزه‌هایی کوچک مقیاسی تعریف می‌شوند که رویکرد محلی رأی‌دهندگان در پیروزی یا شکست نامزدها و جریان‌های سیاسی نقش تعیین‌کننده دارد.

۳. محیط‌شناسی پژوهش

ایران کشوری متشکل از نواحی و خرده‌نواحی فرهنگی است که برخاسته از موقعیت جغرافیایی خود، طی تاریخ، پذیرای تنوع فرهنگی و سرزمینی بوده است. تنوعی که در مقیاس خردتر نیز تداوم می‌یابد. در این میان، استان آذربایجان غربی در شمال باختری ایران با نگرش تنوع جغرافیایی و فرهنگی‌اش نمودی از چنین وضعیتی است. این استان از شمال به جمهوری آذربایجان و ترکیه، از باختر به کشورهای ترکیه و عراق، از خاور به استان آذربایجان شرقی و استان زنجان و از جنوب به استان کردستان محدود است. بر بنیاد سرشماری سال ۱۳۹۵ استان با جمعیتی برابر ۳۲۶۵۲۱۹ نفر، نزدیک به ۱/۴ درصد از جمعیت کشور است (www.amar.org.ir). آذری‌ها و کردها از گروه‌های عمده جمعیتی این استان به شمار می‌روند. آن بخش از جمعیت استان که با استان کردستان همسایه است اهل سنت کُرد زبان هستند. کردها در بخش‌های مرتفع باختری و جنوبی و ترک‌های آذری در دشت‌های پیرامون دریاچه ارومیه و بخشی نیز در دشت‌های شمال و جنوب خاوری استان، ساکن هستند. بر این پایه، استان آذربایجان غربی از دیدگاه سرزمینی و فرهنگی استان متنوعی است. بانگرش به این موضوع، تنوع فرهنگی در بسیاری از تحولات از جمله الگوی رأی‌دهی و انتخابات تأثیر بسیاری داشته و در نتایج انتخابات نیز مؤثر بوده است. شهرستان‌های میاندوآب، شاهین‌دژ و تکاب در قالب یک حوزه انتخابیه از دیدگاه تقسیمات کشوری زیرمجموعه استان به شمار می‌روند. یافته‌ها، گویای آن هستند که در این حوزه انتخابیه فقط شهرستان میاندوآب تک‌قومیتی (تُرک) است و دو شهرستان دیگر، آمیزه‌ای از جمعیت ترک شیعه و کُرد تسنن هستند. در شهرستان شاهین‌دژ نسبت ترکیب جمعیت کُرد ۳۰٪ و تُرک ۷۰٪ و این ترکیب در شهرستان تکاب ۳۵٪ و ۶۵٪ است (ShahinDezh County Governor, 2020). پژوهش حاضر بر آن است که بازتاب هویت مکانی (زبانی و مذهبی) رأی‌دهندگان بر توزیع فضایی رأی را از نخستین دوره تا دوره دهم انتخابات مجلس شورای اسلامی بررسی کند.

نقشه ۱. موقعیت حوزه انتخابیه (Authors)

۴. یافته‌های پژوهش

۴. ۱. بررسی دوره‌های انتخابات مجلس شورای اسلامی در حوزه انتخابیه (میان‌دوآب، شاهین‌دژ و تکاب) در ادامه ده دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی به استناد داده‌ها و یافته‌هایی که از استانداری آذربایجان غربی و فرمانداری و بخش‌داری‌های شهرستان‌های حوزه انتخابیه میان‌دوآب، شاهین‌دژ و تکاب تهیه شده بررسی و واکاوی می‌شود.

۴. ۱. ۱. نخستین دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی

بر پایه آمار استانداری آذربایجان غربی، نخستین دوره انتخابات مجلس در تاریخ ۱۳۵۸/۱۱/۱۲ برگزار شد. در این دوره هنوز شهرهای شاهین‌دژ و تکاب جزو شهرستان میان‌دوآب به شمار می‌آمدند. برابر سرشماری سال ۱۳۵۵، کل جمعیت شهرستان میان‌دوآب ۲۴۸۹۵۹ تن بود که از این تعداد، شهر میان‌دوآب و بخش‌های آن، جمعیتی نزدیک به ۱۲۲۷۹۳ تن، بخش شاهین‌دژ ۶۸۱۶۴ تن و بخش تکاب جمعیتی برابر ۵۸۰۰۲ تن داشتند. در این دوره که شمار شعب اخذ رأی برابر ۱۱۷ و آراء مأخوذه ۷۷۴۰۲ بود، نتیجه انتخابات بنا به دلایل امنیتی برخاسته از وضعیت اوایل انقلاب، باطل اعلام شد. مرحله میان‌دوره‌ای در تاریخ ۱۳۶۰/۰۵/۲۸ با تعداد ۱۲۳ شعبه اخذ رأی و ۷۰۹۶۷ آراء مأخوذه، هیچ یک از نامزدها نتوانستند بیشینه آراء را به دست آورند و انتخابات به دور دوم در تاریخ ۱۳۶۰/۰۷/۱۰ کشیده شد. در این مرحله، محمدعلی

خسروی از تکاب با ۵۲٪ و محسن راثی از میاندوآب با ۴۱٪ آراء، به‌عنوان نماینده به نخستین دوره مجلس شورای اسلامی راه یافتند (Letter Month, Eleventh Year Nikkhah:2). در این دوره با نگرش به وضعیت اوایل انقلاب و اینکه هنوز شهرهای شاهین دژ و تکاب جزء شهرستان میاندوآب بودند، هم‌اوردی مکانی شهرها، نمود چندانی نداشت و انتخاب نمایندگان، تابعی از وزن جمعیتی شهرها نبود و شور انقلابی برخاسته از تغییر نظام بر تعلق مکانی رأی‌دهندگان چیره بود.

جدول ۱. انتخابات دوره نخست مجلس شورای اسلامی در حوزه انتخابیه میاندوآب (شاهین دژ و تکاب)

ردیف	نامزدهای دوره نخست	شمار آراء	زادگاه	درصد آراء	تعداد جمعیت در سرشماری ۱۳۵۵
۱	محمدعلی خسروی	۳۸۹۴۵	تکاب	۵۲٪	بخش تکاب ۵۸۰۰۲ نفر
۲	محسن راثی	۳۱۱۶۸	میاندوآب	۴۱٪	شهرستان میاندوآب ۱۲۲۷۹۳ نفر
۳	محد فیضی زریق	۳۳۲۵۹	تکاب	۳۱٪	بخش تکاب ۵۸۰۰۲ نفر

منبع: (Letter Month, Eleventh Year Nikkhah:2)

۴. ۱. ۲. دومین دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی

دومین دوره انتخابات مجلس در تاریخ ۱۳۶۳/۰۱/۲۶ برگزار شد. در این دوره نیز هنوز شهرهای شاهین دژ و تکاب جزء شهرستان میاندوآب به‌شمار می‌آمدند. برابر سرشماری سال ۱۳۵۵ کل جمعیت شهرستان میاندوآب ۲۴۸۹۵۹ تن بود که از این تعداد، شهر میاندوآب و بخش‌های آن جمعیتی در حدود ۱۲۲۷۹۳ تن، بخش شاهین دژ ۶۸۱۶۴ تن و بخش تکاب ۵۸۰۰۲ جمعیت داشتند. شمار شعب اخذ رأی این دوره ۱۲۲ شعبه و آراء مأخوذه ۱۰۸۳۷۸ رأی بود. در این دوره، محسن راثی از میاندوآب با ۶۵٪ و فریدون سلیمی‌نیا از شاهین دژ با ۵۴٪ آراء مأخوذه، به‌عنوان نماینده به دومین دوره مجلس شورای اسلامی راه یافتند (Letter Month, Eleventh Year Nikkhah:2). بر بنیاد یافته‌ها، جهت گیری آراء این دوره هنوز به‌دور از گرایش‌های مکانی، قومی و زبانی است در نتیجه دو نماینده از دو شهر متفاوت به مجلس راه یافتند. با این حال، درصد آراء نماینده متولد شهر میاندوآب با فاصله معناداری، بالاست.

جدول ۲. انتخابات دوره دوم مجلس شورای اسلامی حوزه انتخابیه (میاندوآب، شاهین دژ و تکاب)

ردیف	نامزدهای دوره دوم	شمار آراء	زادگاه	درصد آراء	تعداد جمعیت در سرشماری ۱۳۵۵
۱	محسن راثی	۷۱۴۲۵	میاندوآب	۶۵٪	شهرستان میاندوآب ۲۴۸۹۵۹ نفر
۲	فریدون سلیمی‌نیا	۵۸۷۰۸	شاهین دژ	۵۴٪	بخش شاهین دژ ۶۸۱۶۴ نفر

ردیف	نامزدهای دوره دوم	شمار آراء	زادگاه	درصد آراء	تعداد جمعیت در سرشماری ۱۳۵۵
۳	محمدعلی خسروی	۲۷۴۴۰	تکاب	٪۲۵	بخش تکاب ۵۸۰۰۲ نفر

منبع: (Letter Month, Eleventh Year Nikkhah.2)

۴. ۱. ۳. سومین دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی

سومین دوره انتخابات مجلس نیز در تاریخ ۱۳۶۷/۱/۱۹ برگزار شد. در این دوره هنوز هم بخش‌های شاهین‌دژ و تکاب جزء شهرستان میاندوآب هستند. برابر سرشماری سال ۱۳۶۵، کل جمعیت شهرستان میاندوآب ۳۰۹۴۷۶ تن بود که از این شمار، شهر میاندوآب و بخش‌های آن جمعیتی نزدیک به ۱۹۶۵۳۰ تن، بخش شاهین‌دژ ۷۳۳۹۶ تن و بخش تکاب ۳۹۵۵۳ تن جمعیت داشتند. شمار شعب اخذ رأی در این دوره ۱۴۴ شعبه و آراء مأخوذه ۱۲۷۲۶۹ رأی بود. این دوره هم از نظر تعداد شعب و هم از نظر آراء مأخوذه، افزایش درخوری نسبت به دوره‌های پیشین داشت که یکی از دلایل اصلی آن بالا بودن نرخ رشد جمعیت در کل شهرهای حوزه انتخابیه به تبعیت از نرخ رشد جمعیت کشور در این دهه بود. در این دوره، حسینعلی ضیایی از شاهین‌دژ با ۳۷٪ و اسدالله تابع با ۳۴٪ آراء مأخوذه، بیشینه آراء را به دست آوردند و به‌عنوان نماینده به سومین دوره مجلس شورای اسلامی راه یافتند (LetterMonth, Eleventh Year Nikkhah). یافته‌ها نشان می‌دهند که رأی‌دهندگان این حوزه، برخاسته از تداوم شور انقلابی و به دور از تعلق مکانی، دوباره به دو نماینده از دو شهر متفاوت رأی داده‌اند، اما این بار تفاوت چندانی در آراء به دست آورده نمایندگان دیده نمی‌شود. با این حال، شخصیت و نام‌آوری برخی از داوطلبان شرکت‌کننده در انتخابات از شهرهای شاهین‌دژ و تکاب در پیروزی در انتخابات بی‌تأثیر نبود.

جدول ۳. انتخابات دوره سوم مجلس شورای اسلامی حوزه انتخابیه (میاندوآب، شاهین‌دژ و تکاب)

ردیف	نامزدهای دوره سوم	شمار آراء	زادگاه	درصد آراء	تعداد جمعیت در سرشماری ۱۳۶۵
۱	حسینعلی ضیایی	۴۷۵۸۸	شاهین‌دژ	٪۳۷	بخش شاهین‌دژ ۷۳۳۹۶ نفر
۲	اسدالله تابع	۴۳۴۷۸	میاندوآب	٪۳۴	شهرستان میاندوآب ۲۴۸۹۵۹ نفر
۳	عباسعلی آزادی	۳۳۸۱۸	میاندوآب	٪۲۶	شهرستان میاندوآب ۲۴۸۹۵۹ نفر

منبع: (Letter Month, Eleventh Year Nikkhah.2)

۴. ۱. ۴. چهارمین دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی

چهارمین دوره انتخابات مجلس در تاریخ ۲۱/۰۱/۱۳۷۱ در حالی برگزار شد که باز هم شمار شعب افزایش یافت. در این دوره بخش‌های شاهین دژ و تکاب از شهرستان میاندوآب جدا و هریک به‌عنوان یک شهرستان در جغرافیای سیاسی استان ظاهر شدند. برابر آمار غیررسمی سال ۱۳۷۰، شهرستان میاندوآب ۲۰۴۶۵۳ نفر، جمعیت شهرستان شاهین‌دژ ۸۳۲۴ نفر و شهرستان تکاب نیز ۵۱۵۰۱ نفر جمعیت داشتند؛ تعداد شعب اخذ رأی از ۱۴۴ به ۱۸۸ شعبه رسید اما آراء مأخوذه با ۱۲۱۹۴۵ نسبت به دوره پیش فروکاست. در این دوره، در مرحله نخست فقط یکی از نامزدها توانست بیشینه آراء را به دست آورد و انتخابات به دور دوم در تاریخ ۱۸/۰۲/۱۳۷۱ کشیده شد. در این مرحله محسن رائی ۴۳٪ و جلال رسولی با ۲۷٪ آراء مأخوذه، هر دو از میاندوآب حائز اکثریت آراء شدند و به‌عنوان نماینده به چهارمین دوره مجلس شورای اسلامی راه یافتند (Letter Month, Eleventh Year Nikkhah:3). بر بنیاد یافته‌ها در این دوره برخلاف دوره‌های گذشته، شهرهای شاهین‌دژ و تکاب از شهرستان میاندوآب جدا و در تقسیمات کشوری هریک به‌عنوان یکی از شهرستان‌های حوزه فرعی این حوزه انتخابیه مطرح شدند. پس از این دگرگونی در جغرافیای سیاسی این حوزه انتخابیه، هر دو نفر نمایندگان منتخب حوزه از شهر میاندوآب برخاستند. رخدادی که گویای تأثیر وزن بالای جمعیت و تعلق مکانی رأی‌دهندگان در هم‌وردی با دیگر شهرستان‌های نوپدید به شمار می‌رود.

جدول ۴. انتخابات دوره چهارم مجلس شورای اسلامی حوزه انتخابیه (میاندوآب، شاهین‌دژ و تکاب)

ردیف	نامزدهای دوره چهارم	شمار آراء	زادگاه	درصد آراء	تعداد جمعیت در سال ۱۳۷۰
۱	محسن رائی	۵۳۵۶۸	میاندوآب	۴۳٪	شهرستان میاندوآب ۲۰۴۶۵۳ نفر
۲	جلال رسولی	۳۲۹۵۲	میاندوآب	۲۷٪	شهرستان میاندوآب ۲۰۴۶۵۳ نفر
۳	فریدون سلیمی‌نیا	۲۹۷۵۱	شاهین‌دژ	۲۴٪	شهرستان شاهین‌دژ ۸۳۲۴ نفر

منبع: (Letter Month, Eleventh Year Nikkhah:3)

۴. ۱. ۵. پنجمین دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی

پنجمین دوره انتخابات مجلس که در تاریخ ۱۸/۱۲/۱۳۷۴ برگزار شد. این دوره نیز بر شمار شعب افزوده شد. این دوره نیز بر پایه آمار غیررسمی سال ۱۳۷۰ بود که در آن شهرستان میاندوآب ۲۰۴۶۵۳ نفر، شهرستان شاهین‌دژ ۸۳۲۴ نفر و شهرستان تکاب نیز ۵۱۵۰۱ جمعیت داشتند. تعداد شعب اخذ رأی از

۱۸۸ به ۲۲۰ شعبه و آراء مأخوذه نیز به ۱۹۲۲۵۲ رأی رسید. اما انتخابات این دوره به دلیل تخلفات انتخاباتی از سوی شورای نگهبان رد شد. از این رو، انتخابات به مرحله میان‌دوره‌ای کشید. مرحله نخست میان‌دوره‌ای در تاریخ ۱۹/۱۱/۱۳۷۵ با ۲۲۰ شعبه اخذ رأی و ۱۶۰۱۹۲ آراء مأخوذه برگزار شد. در این مرحله، نامزدهای انتخاباتی نتوانستند بیشینه آراء را کسب کنند و انتخابات برای تعیین دو نفر برای راه‌یابی به مجلس به مرحله دوم میان‌دوره‌ای در تاریخ ۱۳۷۶/۰۳/۰۲ کشید. در این مرحله، فریدون سلیمی‌نیا از شاهین‌دژ با ۴۴٪ و جهانبخش محبی‌نیا از میاندوآب با ۴۲٪ آراء مأخوذه حائز اکثریت آراء شدند و به‌عنوان نماینده به پنجمین دوره مجلس شورای اسلامی راه یافتند (Letter Month, Eleventh Year Nikkhah:3). بر پایه یافته‌ها در دور اول انتخابات این دوره مجلس، تخلف صورت گرفته مربوط به یکی از داوطلبان میاندوآب‌میزان رأی‌دهی به کاندیدای این شهر تأثیر منفی گذاشت و به ریزش رأی میاندوآبی‌ها انجامید. به‌گونه‌ای که نماینده اهل شاهین‌دژ در دور دوم راهی مجلس شد.

جدول ۵. انتخابات دوره پنجم مجلس شورای اسلامی حوزه انتخابیه (میاندوآب، شاهین‌دژ و تکاب)

ردیف	نامزدهای دوره پنجم	شمار آراء	زادگاه	درصد آراء	تعداد جمعیت در سال ۱۳۷۰
۱	فریدون سلیمی‌نیا	۷۸۳۳۴	شاهین‌دژ	۴۴٪	شهرستان شاهین‌دژ ۸۳۳۴ نفر
۲	جهانبخش محبی‌نیا	۷۵۴۸۴	میاندوآب	۴۲٪	شهرستان میاندوآب ۲۰۴۶۵۳ نفر
۳	اسکندر حسین‌زاده	۷۳۳۱۵	میاندوآب	۴۱٪	شهرستان میاندوآب ۲۰۴۶۵۳ نفر

منبع: (Letter Month, Eleventh Year Nikkhah:3)

۴. ۱. ۶. ششمین دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی

ششمین دوره انتخابات مجلس در تاریخ ۲۹/۱۱/۱۳۷۸ برگزار شد. برابر سرشماری سال ۱۳۷۵، جمعیت شهرستان میاندوآب ۲۰۹۸۴۰ نفر، جمعیت شهرستان شاهین‌دژ ۱۰۴۵۹۸ نفر و شهرستان تکاب ۸۴۹۰۱ بود. در این دوره بازم بر تعداد شعب و آراء مأخوذه افزوده شد. شمار شعب اخذ رأی در این دوره ۲۳۴ شعبه و آراء مأخوذه ۱۹۹۳۸۸ رأی بود. در این دوره، هیچ‌یک از نامزدها در مرحله نخست نتوانستند حائز اکثریت آراء شوند و انتخابات برای تعیین دو نفر اصلی به مرحله دوم کشید که در تاریخ ۱۳۷۹/۰۲/۱۶ برگزار شد. در پایان این مرحله، شهباز حسین‌زاده با ۳۹٪ و جهانبخش محبی‌نیا با ۳۴٪ آراء مأخوذه هر دو از میاندوآب حائز اکثریت آراء شدند و به‌عنوان نماینده به ششمین دوره مجلس شورای اسلامی راه یافتند (Letter Month, Eleventh Year Nikkhah:4). بر بنیاد یافته‌ها، در این دوره، باز هم دو

نماینده از شهر میاندوآب انتخاب شدند. نتیجه‌ای که گویای تعلق مکانی و هم‌وردی سه شهرستان این حوزه انتخابیه است. در این میان وزن بالای جمعیتی شهر میاندوآب و تعلق مکانی رأی‌دهندگان پیروزی نامزدهای انتخاباتی این شهر انجامید.

جدول ۶. انتخابات دوره ششم مجلس شورای اسلامی حوزه انتخابیه (میاندوآب، شاهین‌دژ و تکاب)

ردیف	نامزدهای دوره ششم	شمار آراء	زادگاه	درصد آراء	تعداد جمعیت در سرشماری ۱۳۷۵
۱	شهباز حسین زاده	۴۷۲۴۱	میاندوآب	٪۳۹	شهرستان میاندوآب ۲۰۹۸۴۰ نفر
۲	جهانبخش محبی‌نیا	۴۱۲۰۹	میاندوآب	٪۳۴	شهرستان میاندوآب ۲۰۹۸۴۰ نفر
۳	فریدون سلیمی‌نیا	۳۰۸۳۹	شاهین‌دژ	٪۳۱	شهرستان شاهین‌دژ ۱۰۴۵۹۸ نفر

منبع: (Letter Month, Eleventh Year Nikkhah 4)

۴. ۱. هفتمین دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی

هفتمین دوره انتخابات مجلس در تاریخ ۱۳۸۲/۱۲/۰۱ برگزار شد. در این دوره، برابر سرشماری سال ۱۳۷۵، جمعیت شهرستان میاندوآب ۲۰۹۸۴۰ نفر، شهرستان شاهین‌دژ ۱۰۴۵۹۸ نفر و شهرستان تکاب ۸۴۹۰۱ بود. شمار شعب اخذ رأی در این دوره ۲۷۲ شعبه و آراء مأخوذه ۱۵۵۳۷۵ رأی بود. در این دوره، در مرحله نخست، تنها یکی از نامزدهای انتخابات مجلس توانست حائز اکثریت آراء شود و انتخابات به مرحله دوم در تاریخ ۱۳۸۳/۰۲/۱۸ کشید. در این مرحله نیز نماینده بعدی مشخص شد و بدین ترتیب آقایان جهانبخش محبی‌نیا با ٪۲۹ و اسدالله تابع با ٪۲۶ آراء مأخوذه، هر دو از میاندوآب حائز اکثریت آراء شدند و به‌عنوان نماینده به هفتمین دوره مجلس شورای اسلامی راه یافتند (LetterMonth, Eleventh Year Nikkhah 4). بر پایه یافته‌ها، این دوره نیز همانند دوره پیشین، وزن بالای جمعیتی و حس تعلق مکانی رأی‌دهندگان شهر میاندوآب باعث به انتخاب مجدد نامزدهای انتخاباتی این شهر انجامید.

جدول ۷. انتخابات دوره هفتم مجلس شورای اسلامی حوزه انتخابیه (میاندوآب، شاهین‌دژ و تکاب)

ردیف	نامزدهای دوره هفتم	شمار آراء	زادگاه	درصد آراء	تعداد جمعیت در سرشماری ۱۳۷۵
۱	جهانبخش محبی‌نیا	۴۵۲۲۱	میاندوآب	٪۲۹	شهرستان میاندوآب ۲۰۹۸۴۰ نفر
۲	اسدالله تابع	۴۱۶۰۶	میاندوآب	٪۲۶	شهرستان میاندوآب ۲۰۹۸۴۰ نفر
۳	محمد میرزایی	۲۷۸۶۲	شاهین‌دژ	٪۱۸	شهرستان شاهین‌دژ ۱۰۴۵۹۸ نفر

منبع: (Letter Month, Eleventh Year Nikkhah 4)

۴. ۱. ۸. هشتمین دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی

هشتمین دوره انتخابات مجلس در تاریخ ۲۴/۱۲/۱۳۸۶ برگزار و شمار شعب اخذ رأی در این دوره ۲۷۲ شعبه و آراء مأخوذه ۱۷۵۹۸۰ رأی بود. برابر سرشماری سال ۱۳۸۵ جمعیت شهرستان میاندوآب ۲۴۷۳۰۷ نفر، شهرستان شاهین‌دژ ۹۰۱۸۲ نفر و شهرستان تکاب ۸۲۲۴۷ بود. در این دوره، در مرحله نخست فقط یکی از نامزدهای انتخابات مجلس توانست بیشینه آراء را به دست آورد و انتخابات به مرحله دوم در تاریخ ۱۸/۰۲/۱۳۸۷ کشیده شد. نیاز به توضیح است که در این مرحله، در پی اعتراض یکی از نامزدها به نتایج، انتخابات این مرحله توسط شورای نگهبان ابطال شد و مرحله سوم یا همان میان‌دوره‌ای مجلس هشتم پس از دو سال در تاریخ ۲۴/۰۳/۱۳۸۸ و همزمان با انتخابات دوره دهم ریاست جمهوری برگزار و نماینده بعدی نیز مشخص شد. و بدین ترتیب جهانبخش محبی‌نیا با ۳۰٪ و مهدی عیسی‌زاده با ۲۳٪ آراء مأخوذه هر دو از میاندوآب حائز اکثریت آراء شدند و به‌عنوان نماینده به هشتمین دوره مجلس شورای اسلامی راه یافتند (Letter Month, Eleventh Year Nikkha:4). بر اساس یافته‌ها، منتخبان این دوره که هر دو اهل میاندوآب بودند با استفاده از گرایش‌های سیاسی در این دوره و وزن بالای جمعیتی شهرستان میاندوآب حائز اکثریت آراء شده و به مجلس راه یافتند.

جدول ۸ انتخابات دوره هشتم مجلس شورای اسلامی حوزه انتخابیه (میاندوآب، شاهین‌دژ و تکاب)

ردیف	نامزدهای دوره هشتم	شمار آراء	زادگاه	درصد آراء	تعداد جمعیت در سرشماری ۱۳۸۵
۱	جهانبخش محبی‌نیا	۵۴۰۰۷	میاندوآب	۳۰٪	شهرستان میاندوآب ۲۴۷۳۰۷ نفر
۲	مهدی عیسی‌زاده	۴۱۹۰۹	میاندوآب	۲۳٪	شهرستان میاندوآب ۲۴۷۳۰۷ نفر
۳	احمد نعیمی‌فر	۲۸۷۸۴	میاندوآب	۱۶٪	شهرستان میاندوآب ۲۴۷۳۰۷ نفر

منبع: (Letter Month, Eleventh Year Nikkha:4)

۴. ۱. ۹. نهمین دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی

نهمین دوره انتخابات مجلس در تاریخ ۱۲/۱۲/۱۳۹۰ برگزار شد و شمار شعب اخذ رأی در این دوره ۲۸۴ شعبه و آراء مأخوذه ۳۱۷۱۶۷ رأی بود. برابر سرشماری سال ۱۳۹۰، جمعیت شهرستان میاندوآب ۲۶۰۶۲۸ نفر، شهرستان شاهین‌دژ ۹۱۱۱۳ نفر و شهرستان تکاب ۸۰۵۵۶ بود. در این دوره از انتخابات، روح‌اله بیگی با ۲۵٪ و مهدی عیسی‌زاده با ۲۳٪ آراء مأخوذه هر دو از میاندوآب حائز اکثریت آراء شدند و به‌عنوان نماینده به نهمین دوره مجلس شورای اسلامی راه یافتند (Letter Month, Eleventh 5).

YearNikkhah). یافته‌ها نشان دادند که طبق رویه دوره‌های گذشته، متخبران هر دو از شهر میاندوآب هستند، نتیجه‌ای که نشانگر تأثیر حس تعلق مکانی و تبلیغات صورت گرفته درباره برانگیختن رأی‌دهندگان توسط نامزدها به جستار آراء زادگاهی بوده است. از سویی، چون ترکیب جمعیتی میاندوآب یک‌دست آذری‌زبان هستند در نهایت راحت‌تر به انتخاب فرد مورد نظر خواهند رسید.

جدول ۹. انتخابات دوره نهم مجلس شورای اسلامی حوزه انتخابیه (میاندوآب، شاهین دژ و تکاب)

ردیف	نامزدهای دوره نهم	شمار آراء	زادگاه	درصد آراء	تعداد جمعیت در سرشماری ۱۳۹۰
۱	روح الله بیگی	۷۹۲۹۶	میاندوآب	۲۵٪	شهرستان میاندوآب ۲۶۰۶۲۸ نفر
۲	مهدی عیسی‌زاده	۷۵۴۸۱	میاندوآب	۲۳٪	شهرستان میاندوآب ۲۶۰۶۲۸ نفر
۳	جهانبخش محبی‌نیا	۵۴۷۵۵	میاندوآب	۱۷٪	شهرستان میاندوآب ۲۶۰۶۲۸ نفر

منبع: (Letter Month, Eleventh Year Nikkhah:5)

۴. ۱. ۱۰. دهمین دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی

دهمین دوره انتخابات مجلس نیز در تاریخ ۱۳۹۴/۱۲/۰۷ برگزار و تعداد شعب اخذ رأی در این دوره ۲۹۶ شعبه و آراء مأخوذه ۲۲۱۴۶۸ رأی بود. برابر آمار غیررسمی سال ۱۳۹۴، جمعیت شهرستان میاندوآب ۲۶۷۲۵۶ نفر، شهرستان شاهین‌دژ ۹۱۷۴۱ نفر و شهرستان تکاب ۸۱۲۷۴ بود. در این دوره، هیچ یک از نامزدها در مرحله اول نتوانستند حائز اکثریت آراء شوند و انتخابات برای تعیین دو نفر اصلی به مرحله دوم کشید که این مرحله نیز در تاریخ ۱۳۹۵/۰۲/۱۰ برگزار شد. در این مرحله، همایون هاشمی از تکاب با ۳۵٪ و جهانبخش محبی‌نیا از میاندوآب با ۳۴٪ آراء مأخوذه حائز اکثریت آراء شدند و به‌عنوان نماینده به دهمین دوره مجلس شورای اسلامی راه یافتند (Letter Month, Eleventh Year Nikkhah:5). بر بنیاد یافته‌ها، برخلاف دوره‌های متوالی گذشته که هر دو نماینده از شهر میاندوآب بودند، این بار جو روانی حاکم بر ذهنیت در دو شهرستان دیگر در انتخابات به‌گونه‌ای جهت داده شد که رأی‌دهندگان شهرهای شاهین‌دژ و تکاب یک‌دست و همراه تصمیم گرفتند که نمایندگان خود را از میان این دو شهر راهی مجلس کنند که موفق شدند یک نفر از دو نفر را راهی مجلس کنند، هر چند که اختلاف آراء نفر سوم و دوم چندان زیاد نبود. نتیجه‌ای که از یک سو، گویای هم‌آوردی این سه شهر و از دیگر سو، نشان از تعیین‌کنندگی شهر میاندوآب با توجه به وزن بالای جمعیتی است.

جدول ۱۰. انتخابات دوره دهم مجلس شورای اسلامی حوزه انتخابیه (میاندوآب، شاهین دژ و تکاب)

ردیف	نامزدهای دوره دهم	شمار آراء	زادگاه	درصد آراء	تعداد جمعیت در سال ۱۳۹۴
۱	همایون هاشمی	۶۱۵۴۹	تکاب	۳۴٪	شهرستان تکاب ۸۱۲۷۴ نفر
۲	جهانبخش محبی‌نیا	۶۱۱۵۰	میاندوآب	۳۴٪	شهرستان میاندوآب ۲۶۷۲۵۶ نفر
۳	محمد میرزایی	۵۹۷۲۶	شاهین‌دژ	۳۲٪	شهرستان شاهین دژ ۹۱۷۴۱ نفر

منبع: (Letter Month, Eleventh Year Nikkhhah.5)

۵. تجزیه و تحلیل و نتیجه‌گیری

مکان، کانون علم جغرافیا و هویت، تجلی فرهنگ در مکان است. درهم تنیدگی ویژگی‌های انسانی و طبیعی مکان در آفرینش و تنوع بخشی به هویت نقش بنیادی داشته است. هویت در سطوح خرد و کلان هماهنگی بالایی با بن‌مایه‌های مکانی داشته که به تناسب وجود این بن‌مایه‌ها، هویت‌های متنوع مکانی شکل گرفته و به منش و کنش ساکنان جهت و معنا داده است. در آفرینش حس مکان و تعلق مکانی، نخست زمینه سکونت و اجتماع انسان‌ها فراهم می‌شود. این تعلق مکانی به تدریج علایق، منافع و احساس مسئولیتی را به وجود می‌آورد که در تصمیمات افراد در زمینه‌های مختلف اثرگذار است. یکی از این موضوعات، پدیده رأی است که افراد به واسطه همین وابستگی‌ها و علایق مکانی نسبت به آن عمل می‌کنند. در بیشتر موارد هویت مکانی بوجود آمده، در پراکنش رأی اثرگذار بوده است. پژوهش حاضر تاثیر هویت مکانی بر توزیع فضایی رأی در حوزه انتخابیه میاندوآب، شاهین دژ و تکاب را مورد بررسی قرار داد. واکاوی یافته‌ها نشان داد نقش هویت مکانی در پراکنش فضایی آراء در سطح این حوزه بر جهت‌دهی و معنابخشی به آراء تاثیر داشته است.

جدول ۱۱. آمار نمایندگان کل دوره‌ها به تفکیک هر شهرستان در حوزه انتخابیه

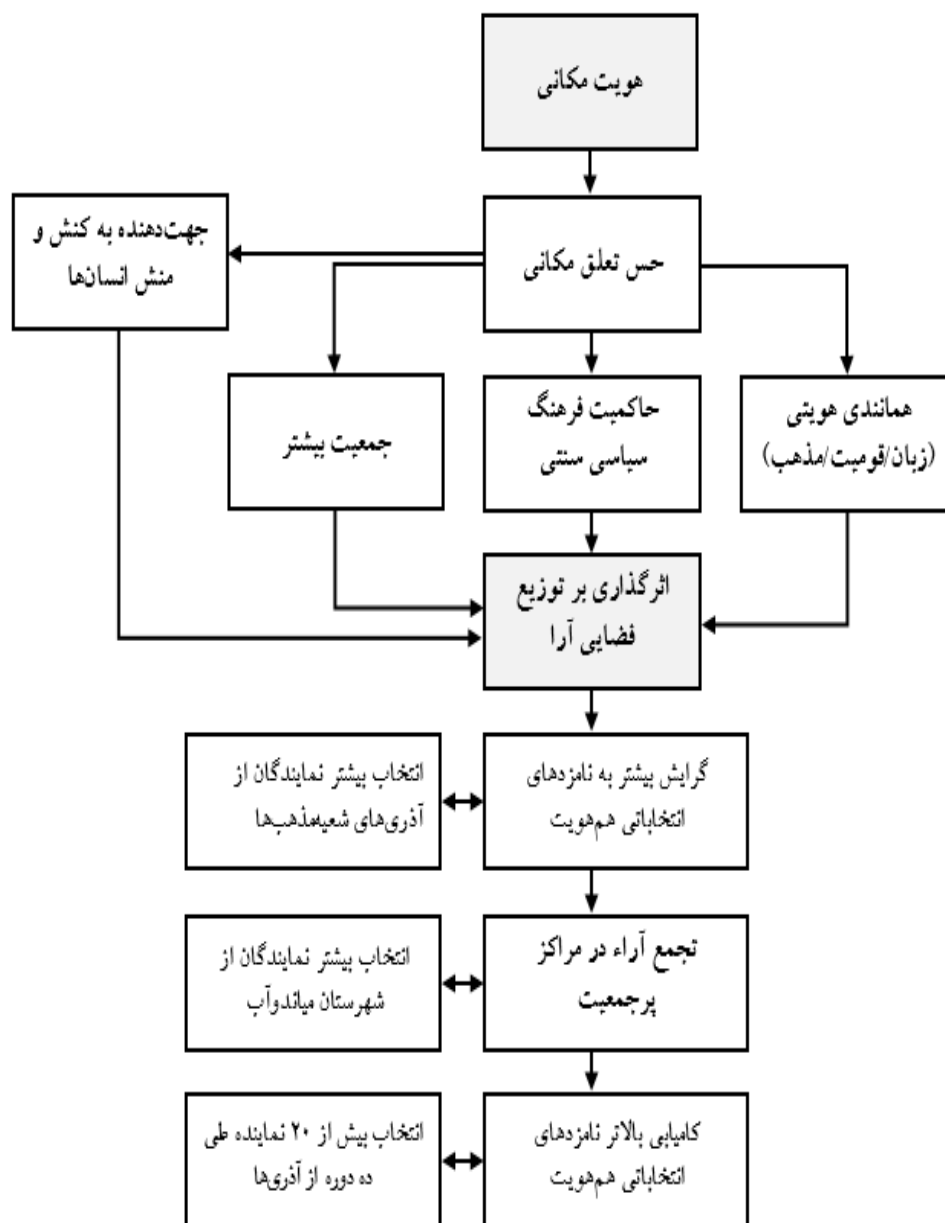
شهرستان حوزه انتخابیه	تعداد نماینده در مجلس اول	تعداد نماینده در مجلس دوم	تعداد نماینده در مجلس سوم	تعداد نماینده در مجلس چهارم	تعداد نماینده در مجلس پنجم	تعداد نماینده در مجلس ششم	تعداد نماینده در مجلس هفتم	تعداد نماینده در مجلس هشتم	تعداد نماینده در مجلس نهم	تعداد نماینده در مجلس دهم	تعداد نمایندگان در کل دوره‌ها	قومیت و مذهب نمایندگان
میاندوآب	۱	۱	۱	۲	۱	۲	۲	۲	۲	۱	۱۵	ترک و شیعه
شاهین دژ	-	۱	۱	-	-	-	-	-	-	-	۳	ترک و شیعه

قومیت و مذهب نمایندگان	مجموع نمایندگان در کل دوره ها	تعداد نماینده در مجلس دهم	تعداد نماینده در مجلس نهم	تعداد نماینده در مجلس هشتم	تعداد نماینده در مجلس هفتم	تعداد نماینده در مجلس ششم	تعداد نماینده در مجلس پنجم	تعداد نماینده در مجلس چهارم	تعداد نماینده در مجلس سوم	تعداد نماینده در مجلس دوم	تعداد نماینده در مجلس اول	شهرستان حوزه انتخابیه
ترک و شیعه	۲	۱	-	-	-	-	-	-	-	-	۱	تکاب

منبع: (Letter Month, Eleventh Year Nikkhhah.5)

جدول بالا نشان می‌دهد که از مجموع بیست نفر نماینده منتخب در تمامی دوره‌ها از آغاز انقلاب تا دوره دهم انتخابات مجلس شورای اسلامی، پانزده نفر از شهرستان میاندوآب، سه نفر از شهرستان شاهین‌دژ و دو تن از شهرستان تکاب بوده‌اند. با نگرش به اینکه جمعیت ترک‌زبان شیعه مذهب، نسبت به جمعیت گُردزبان اهل تسنن بیشتر است، طبیعی می‌نماید که این وزن جمعیتی در جهت‌دهی به آراء و برآمدن نمایندگان آذری زبان مؤثر باشد. از این‌رو، افزون بر تعلق مکانی رأی‌دهندگان که طی چهار ده از انقلاب روند فزاینده‌ای داشته، شمار قابل توجه نمایندگان با زادگاه شهرستان میاندوآب، گویای وزن بالای جمعیت این شهرستان در تعیین نمایندگان این حوزه انتخابیه است. این موضوع از شمار نمایندگانی که طی ده دوره انتخابات از این شهرها راهی مجلس شده‌اند، نمایان است. بر این پایه، موضوع تأثیر وزن بالای جمعیت به‌همراه تعلق مکانی، کمابیش در همه دوره‌های رأی‌دهی، از بنیادی‌ترین عوامل جهت‌دهنده به توزیع فضایی آراء بوده‌اند. از این‌رو، افزایش حس تعلق مکانی در میان رأی‌دهندگان به‌همراه شمار جمعیت شهرستان‌ها، نقش بنیادی در راه‌یابی نمایندگان به مجلس داشته است.

مدل ۱. رابطه هویت مکانی با توزیع فضایی آراء در حوزه انتخابیه میاندوآب، شاهین دژ و تکاب (Authors)

کتابنامه

1. Ebadiyan, M. (2004). *Identity crisis, not individual identity crisis, in proceedings of theoretical foundations of identity and crisis of identity*. Iran, Tehran: The Institute of Humanities and Social Sciences. [In Persian].
2. Falahat, M.S. (2006). The Concept of sense of place and its forming factors. *Fine Arts Journal*, 26(2), 66-57. [In Persian].
3. Ghasemi Esfahani, M.(2004).*Investigating Sense of Place in New Cities: A Case Study of New City of Andisha*. Proceedings of the International Conference on New Cities, Iran, Tehran: New Cities Civil Society Publications. [In Persian].
4. Galaher, C., Dahlman, C., & Gilmartin, M. (2012). *Basic concepts in political geography*. (Nami, M. H., Mohammadpour, A., Trans.). Iran, Tehran: Zeytoon Sabz Publishers. [In Persian].
5. Hafeznia, M.R. & Kaviani Rad, M. (2014). *Philosophy of political geography*. Iran, Tehran: National Research Institute. [In Persian].
6. Kaviani Rad, M. (2010). *Regionalism in Iran from a political geography perspective*. Iran, Tehran: Institute for Strategic Studies Research Publications. [In Persian].
7. Kaviani Rad, M. & Azizi, A. (2011). The Role of spatial identity in political action; case study: revolution square and Tehran streets. *Journal of Applied Research in Geographical Sciences*, 20(17), 151-167. [In Persian].
8. Kaviani Rad, M. & Gharebigi, M. (2016). *Electoral geography: foundations, concepts and functions*. Iran, Tehran: Institute for Strategic Studies Research. [In Persian].
9. Kaviani Rad, M. & Weissy, H. (2009). Neighborhood impact on Iranian elections, case study: The first round of the ninth presidential election in Iran. *Geopolitical Quarterly*, 4(3), 1-20. [In Persian].
10. Kaviani Rad, M. (2013). Processing of the concept of 'territory' from political geography. *Journal of Space Planning and Examination*, 4(17), 80-100. [In Persian].
11. Kaviani Rad, M. & Gharebigi, M. (2016). Explaining the relationship between "ecology" and "democracy" in post-structural. *The Journal of Spatial Planning*, 20(2), 273-295. [In Persian].
12. Moharami, T. (2004). *Our Iranian-Islamic identity in Iranian identity*. Iran, Tehran: Institute of Humanities and Social Sciences, University Jihad. [In Persian].
13. Pakzad, J. (1996). Identity in space. *Journal of Sofeh*, 6(21-22), 106-100. [In Persian].
14. ShahinDezh County Governor (2020). *Security ID: Year 2020*. ShahinDezh County Governor-General Office. [In Persian].
15. Shakooee, H. (2004). *New thoughts in the philosophy of geography (Environmental philosophies and schools of geography)*. Iran, Tehran: Gitashenasi Publications. [In Persian].

-
16. Taban, M. & Pashootenizadeh, A. (2010). Urban indicator axes and rivers ecological corridors (Improving spatial identity with emphasis on tourism pavements). *Journal of City Identity*, 4(6), 51-62. [In Persian].